

SENYERA

idèntic, a Rubió (xxxvii, 34.12).

Senyal de Teixó; partida de Berrós (xxxvii, 66.22; 69.4). *Lo Senyal*, partida d'Isavarre (xxxvii, 95.16). *El Senyal*, turó de Benidorm (xxxv, 139.8). *El Senyal Blanc*, a Pego (xxxviii, 108.4).

Senyalós, a Sorpe (xxxvii, 85.3; 86.19). J. F. C.

SENYERA

Poblet valencià a mig camí de Xàtiva a Carcaixent
PRON.: *senyera*, en l'enq. que hi vaig fer el 1962 (xxxii, 124 ss.). Constatant llavors que és una localitat de ben poc relleu, com ho comprova la petitor del seu terme. I l'estrany cas que es dona que en aquest petit 15 terme, dividit en tres partides, una d'elles es coneix amb el nom de *Senyera* i les altres dues amb el nom d'uns despoblats: *Benamejis* etc. Ja això indica que la seva elevació a municipi és cosa recent: ni SSiv. (376) ni la GGRV 104 en donen a penes notícies històriques; aquest (947) diu que allí només comptava *Benamejis*, únic que es troba documentat en l'arxiu del Regne; el que ens consta són les qüestions que hi tingué Xàtiva per aigües i tributs: «con *Señera* sostuvo pleitos jurisdiccionales la ciudad, obteniendo sentencias favorables en 1618, 1677 y 1699» (Sarhou, *Hist. de Xàtiva* I, 414); i ja el 1583: «Contra Benito Sans, señor de *Benimejis* y de *Señera*» (ib. I, 413).

ETIM. D'aquests antecedents crec que cal deduir 30 que *Senyera* fou originalment una «partida *seniera*» de Xàtiva, d'on la ciutat treia profit per al regatge, i per això ha quedat el nom com partida: la *Partida seniera* en oposició a *Benimejis* que era la part senyorial. Visitant el petit terme, m'hi ensenyen, com a centre 35 d'aquella partida la «Bassa *Senyera*» (xxxii, 128.2) que ja des de lluny m'havien assenyalat els de Castelló de la Ribera: sens dubte dita així perquè en aquesta bassa es concentraven les aigües de totes les sènies, i es durien algun temps cap a Xàtiva. La partió de termes 40 amb Castelló passa pel peu mateix de les cases del poble, i els de Castelló m'anomenaven la «Sènia de *Senyera*» (122.25) vora el camí d'un poble a l'altre: nova i significativa limitació del sentit primitiu i propi del nom *Senyera*.

El nom, doncs, ha de ser contracció de *senyera*: tal com en castellà *aceña*, del mateix mot àrab *sāniya*. *Seniera* és encara la grafia que li posa Tomàs López en el seu mapa de 1762 (GGRV, *Gral.*, p. 5). I es mantenia el contacte amb *aceña*, com es veu per la informació governativa de c. l'a. 1600, en què s'assenyalen a «*Senyera* 24 cases» (*El Arch.* IV, 382).¹

És sens dubte *Seniera* en el Llibre del Reial Patrimoni (S. XVI), f^o 107, encara que Mtz. Ferrando dubta entre aquesta forma i un *Ceviera* (mal llegit) BSCC 55 1935, 205.

Aquesta ETIM. es confirma encara, i condiciona, si la relacionem amb la de dos parònims, de les terres pròximes: SINYÉN. Nom duplicat. A) vora el Xú- 60

quer, cap a Corbera i Alzira: doncs no gaire lluny al Sud de *Senyera*. B) a Penàguila, uns 20 o 25 k. més al Sud. SSiv dona per a (A): «*Sinent* cerca de Fortaleny, despoblado en tiempo de Escolano», identificant-lo 5 amb l'alqueria *Signen* que Jaume I donà el 1248; amb això rectifica la grafia *Signeu*, alq. de Corbera, que donava ell en «La Dióc. de Valencia» II, 102, i l'ed. Bof. del *Rept.* (p. 381), grafia evidentment errada per *Sinyén*.

10 Un *Cinyen* o *Cinyent* f^o 83 en el Llibre del Real Patrimoni (BSCC 1935, 206).

B) Apareix des del S. XIII en la forma prèvia amb *á*, sense imela: «lugar llamado *Synnán* en term. de Penàguila» (Mtz.Fdo., *Doc. Val. ACA* I, 1918); i en un altre document de 1275-6, junt amb *Penàguila* torna a figurar *Synnán*.

A) i B) vénen evidentment del dual àrab *sānyāni* 'les dues sènies', amb imela o abans de la imela. Com que la seqüència de dues *n-n* sol causar dissimilació d'una en r, és lícit admetre que es vagi pronunciar *sānyāri* i que havent-se reproduït això a *Senyera*, que és entremig d'A) i B), es vagi sumar i confondre amb el nom de la *Bassa Senyera*, consolidant-ho tot plegat com nom de la petita i tardana població.

La derivació de *sénia*, en tot cas, és l'única etimologia seriosa que s'ha proposat per al nom d'aquest poble, car ningú pot fer cas de la pensada del «croniste» que hi veia la *senyera* del Rei En Jaume encallada (!) per cert accident, en aquest poblet.

¹ Fora d'aquestes n'hi ha ben poques informacions històriques. Els censos dels Ss. XVI-XVII hi troben només moriscos, de 27 a 30 (Lapeyre, 38; Reglà, 114). Era anex de *Benimejis*, segons SSiv., fins que el «Beato» hi trobava entre ells dos 54 cases de moriscos. Despoblat per l'expulsió se li donà carta de població l'any 1611.

SENYIU

Poble de l'Alta Ribagorça, a la vall del seu nom, en el camí del Pont de Suert a Les Pauils, vall intermèdia entre aquesta i la de Castanesa.

PRON.: *senyiu*, a la Roda (1957, XIX, 25.13); id. en les enqs. de 1957, a Noals, Casterner, Nerill, Denui (XIX, 131 ss., 135 ss.) i a Senyiu (134-5). R. Castel, bon coneixedor de la geografia eclesiàstica de les Marques d'Aragó, explicava que «*Valseñiu* es una de las 18 parroquias de la diócesis de Urgel que están en la prov. de Huesca» (*Mi Patria Aren(y)*, p. 20). Veg. també el mapa del bisbat de SdUrg. en GGC, *Lda*. Últimament Senyiu ha estat agregat a l'extens municipi de Montanui. Però la vall de Senyiu, amb el seu llogaret central, continuen tenint una importància cabdal dins la part més alta de Ribagorça.

MENCIONS ANT. Les unes són del poble, altres de la vall («*Singicitana*») i moltes, entre les més arcaiques, estan corrompudes per error de còpia.¹

782, doc. de Gerri: «meas villas de *Sagneze* (ms.: *Saguere*) et *Curticella* --» i segueix com el doc. de